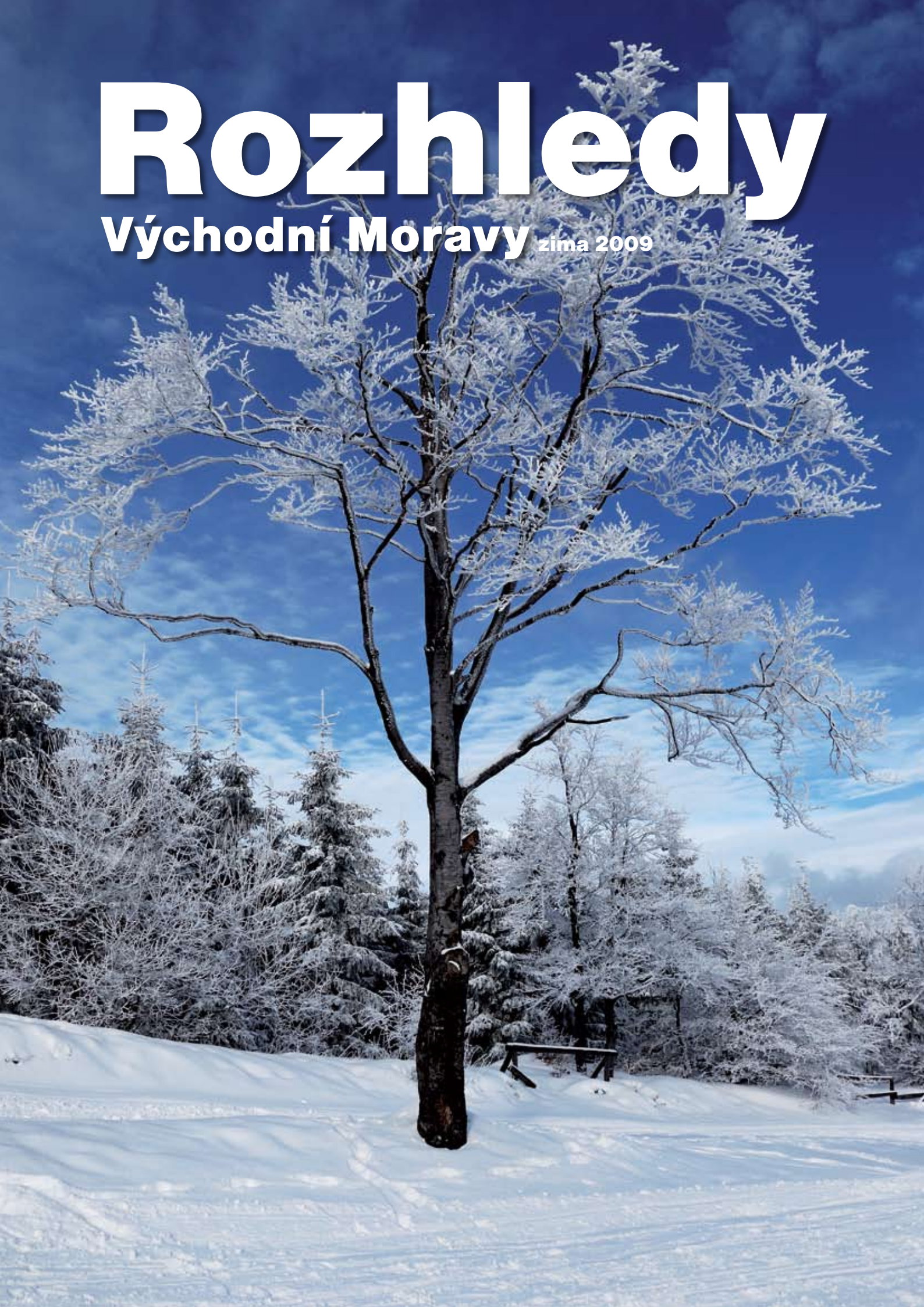

Rozhledy

Východní Moravy zima 2009

Obsah

Zlínský kraj oceňuje iniciativu obcí i soukromých majitelů na záchranu lidových staveb, letos byla oceněna obec Komňa	4
O titul Stavba roku 2008 Zlínského kraje soutěžilo nejvíce staveb v historii a nejvíce v celé republice	6
V sídle kraje byli vyznamenáni ti, kdo vzorně pečují o válečné hroby	7
Problematika péče o válečné hroby	8
Zlínský kraj opět vyhodnotil nejlépe třídící města a obce	9
V Újezdu byli oceněni vítězové krajského kola soutěže Vesnice roku 2009	10
Jak účast v soutěži a její přínos hodnotí sami starostové?	12
Dnes odpovídá starosta Slavičína Ing. Jaroslav Končický	14
České státní občanství a cizinci ve Zlínském kraji	15
Připravované změny v zámcích Muzea regionu Valašsko přibližuje ředitel této instituce	16
Akce v regionu	18

Vážené paní starostky, páni starostové, členové obecních zastupitelstev,

na sklonku roku 2009 vám přinášíme zimní vydání časopisu Rozhledy Východní Moravy.

Obsah čísla je malým ohlédnutím zejména za událostmi, při nichž bylo patrné, jak úzká je (a musí být) spolupráce vás, kdo na komunální úrovni svým každodenním úsilím vytváříte konkrétní podobu našich měst a obcí, se samosprávou Zlínského kraje, jejímž posláním a úkolem je zase na principu subsidiarity dbát o rozvoj regionu jakožto harmonicky sladěného celku.

Po téměř již deseti letech, kdy existuje samostatný Zlínský kraj, se jistě podařilo nastavit funkční model vzájemné komunikace, která je nesmírně důležitá jak pro představitele místních samospráv, tak pro vedení kraje. Například se osvědčil systém výjezdních rad či tzv. hejtmanských dnů, jsou pořádána pravidelná tematická setkání krajské rady se starosty obcí, zdokonalil se elektronický přenos dat a dalších možností i forem je celá řada, jen jich důsledně využít. Přesto nelze vyloučit, že kvůli záplavě informací (ostatně příznačné pro 21. století) a také s ohledem na časovou zaneprázdněnost většiny z nás zůstávají ve vzájemném sdílení společných témat i určitá hluchá místa. Proto je velmi důležitá oboustranná živá zpětná vazba, kterou by svým způsobem mohlo (a kéž by tomu tak bylo) posilovat i toto periodikum...

Důležité je, abychom věděli o našich společných radostech i starostech a postupně se stále přirozeněji a samozřejměji identifikovali s územím, které je naším domovem (nikoliv jen nějakou administrativně vytvořenou jednotkou) a abychom pocítovali oprávněnou hrdost vždy, když po návratu z cest zahlédneme u silnic tabuli s tím důvěrným označením Zlínský kraj...

Jak sami nejlépe víte, práce pro blaho obce, ten ušlechtilý platónský ideál, je nekonečný tvůrčí proces, vyžadující odvalu, někdy až tvrdohlavé zaujetí pro věc, zdravé sebevědomí a současně vysokou dávku pokory, zodpovědnosti, obětavosti a vytrvalosti těch, kdo se na tuto náročnou pouť vydají.

Tím víc budeme rádi, když úspěchy vás či vašich kolegů, dosažené například v soutěži Vesnice roku nebo v dalších oblastech, o nichž informujeme v tomto čísle, budou nejen oním radostným ohlédnutím za končícím letopočtem 2009, ale také povzbuzením a příkladem pro ty, kdo stále žijí jen povinnostmi a zapomínají se pochlibit tím, co se jim daří.

Těšíme se, že za rok budeme na stránkách Rozhledů psát třeba právě o nich...

**Za redakci Rozhledů Východní Moravy
Mgr. Helena Mráčková**

Rozhledy Východní Moravy

Vydavatel: Sdružení měst a obcí Východní Moravy

Adresa redakce: Sdružení měst a obcí Východní Moravy, Vavrečkova 5262, 760 01 Zlín

Tiskne: Esprint Zlín, s. r. o., Obeciny IX/3617, 760 01 Zlín
Vychází čtvrtletně. Neprodejné

Foto na obálce: Petr Vaško – Pustevny – osamělý strom

Redakční okruh

Ing. Pavel Studeník (SMO VM), Mgr. Martin Holman (SMO VM),
Ing. Martina Bajgarová (SMO VM), Mgr. Helena Mráčková (KÚZK)
Grafická úprava, dtp: Petr Zácutný
Jazykové korektury: Zuzana Zemanová

Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií. Na jeho realizaci bylo využito prostředků Fondu mikroprojektů spravovaného Regionem Bílé Karpaty.

Vážení kolegové, milé kolegyně, dámy a pánové,

dovolte mi, abych se vám úvodem představil. Jmenuji se Milan Vybíral, je mi 39 let a pracuji jako místostarosta města Napajedla, kde mám na starosti školství, sociální oblast, kulturu a dopravu. Na valném shromáždění Sdružení města a obcí Východní Moravy v červnu tohoto roku jsem byl zvolen předsedou, do té doby jsem pracoval ve správním výboru SMO VM.

Je mou milou povinností hned v úvodu poděkovat bývalému předsedovi Pavlu Studeníkovi za jeho dosavadní práci, kterou pro Sdružení vykonal. Jsem rád, že bude i nadále členem správního výboru a bude pomáhat i ve správní radě RRA VM.

Sdružení má za sebou více než desetiletou historii. Jeho původním smyslem, mimo mnoha dalších oblastí, bylo pomáhat členským obcím ke snadnějšímu přístupu k dotacím. Proto se stalo i zřizovatelem Regionální rozvojové agentury. Tato úloha byla naplněna a je čas hledat nový směr.

SMO VM má k dnešnímu datu 89 členů, což představuje asi třicet procent měst a obcí, ve kterých žije shodou okolností i třetina obyvatel Zlínského kraje. Jsem rád, že členská základna měst a obcí zasahuje do všech částí našeho regionu.

Nový směr vidíme v možnostech spolupráce nejen mezi obcemi a městy, ale i s řadou organizací či institucí. Za důležitou považujeme rodící se spolupráci se Zlínským krajem.

Správní výbor připravuje kroky ke změně stanov, které umožňují vznik pracovních komisí a výborů. Ty se budou zabývat oblastmi, ve kterých vidíme budoucí možnou konkrétní spolupráci. Protože úkolem Sdružení je zabývat společnými tématy členů, nebudeme se orientovat pouze na kraj, ale i do oblastí úspory peněz, a to v roli organizátora a nositele smluv, poskytujícího výhody svým členům. Příkladem může být společný postup v oblasti nákupu elektrické energie, kde spatřujeme možnost úspory formou slevy v kumulovaném odběru.

To všechno nás vede k tomu, abychom vyzvali členy SMO VM k aktivnímu zapojení do práce v některé z komisí, které budou postupně vznikat. Moje výzva směřuje i k těm obcím, které ještě nejsou členy, aby zvážily, zda toto nové téma je pro ně zajímavé a zda neposílí naše řady.

Závěrem mi dovoluji využít prosincového čísla a věnovat prostor mému osobnímu přání příjemného prožití svátků vánočních, odpočínutí a zapomenutí každodenních strastí v kruhu rodinném. Do nového roku vám přeji dokončení všech rozpracovaných projektů a udržení si tepla vánočního svátku v srdci co nejdéle, nejlépe po celý rok 2010.

Ing. Milan Vybíral
předseda SMO VM

Vážené starostky, starostové, dámy a pánové,

Sdružení měst a obcí Východní Moravy je společenstvím, ke kterému mám blízko. Před více než deseti lety jsem stál u jejího zrodu. Když se ohlížím za uplynulými roky, je znát, že Sdružení procházelo obdobími, kdy se dařilo, a i těmi, kdy mnohé obce přemýšlely, zda zůstat členy.

Jsem proto rád, že v současné době SMO VM zvyšuje aktivitu, stává se znovu apoliticky organizovaným a že svým způsobem se stává zpětnou vazbou pro vedení Zlínského kraje.

Zlínský kraj se tak stává partnerem téměř devadesáti obcí, ve kterých žije třetina obyvatel regionu.

Dovolte mi, abych nejen vám členům Sdružení, ale i všem obyvatelům vašich měst a obcí popřál příjemné vánoční svátky a hodně zdraví, štěstí a pracovní i osobní pohody do roku 2010.

MVDr. Stanislav Mišák
hejtman Zlínského kraje

Zlínský kraj oceňuje iniciativu obcí i soukromých majitelů na záchranu lidových staveb, letos byla oceněna obec Komňa

Vítězná stavba – usedlost čp. 6 v obci Komňa (foto: archiv)

Projekt Lidová stavba roku, který byl loni schválen Radou Zlínského kraje, je v rámci České republiky stále ojedinělým. Uznání za nejlépe obnovenou lidovou stavbu je oceněním zájmu a iniciativy majitelů těchto objektů a jejich úsilí o záchranu jedinečných hodnot architektury našich vesnic. Projekt má v lidech obnovit zejména zájem o prostředí, v němž žijí. Velmi významné a důležité je i pro všeobecný stav hodnotných historických staveb na venkově obecné vědomí lidí o vztahu k těmto stavbám. Pro žádoucí změnu tvárnosti naší vesnice od novostaveb až po péči o památky lidového stavitelství je ze všeho nejdůležitější, aby se pozitivní vztah k tradičním hodnotám stal znovu součástí obecného povědomí. Snahou je tedy motivovat vlastníky i všechny zainteresované k uvědomění si hodnot a kvalit objektů lidového stavitelství a motivovat je tak k jejich zachování pro budoucí generace i pro udržení charakteristického rázu obcí, a tím i rozvoje turistického zájmu návštěvníků Zlínského kraje. Právě tradiční ráz vesnické zástavby a její kulturní krajiny může výrazně přispívat k rozvoji turistického ruchu v kraji, a tím i k jeho rozvoji ekonomickému, kulturnímu a společenskému.

Tradiční vesnické stavby stále tvoří většinu našeho historického stavebního fondu a významně spoluurčují charakter tvárnosti venkova. Jsou to totiž původní vesnické

stavby, které dávají našim sídlům a krajině charakteristický kulturní ráz, jehož udržitelnost je v současném globalizovaném světě o to významnější. Bohužel však tomuto druhu našeho kulturního dědictví není stále věnována potřebná a dostatečná pozornost. Změněné společenské a ekonomické podmínky a životní úroveň a potřeby obyvatel neberou většinou ohledy na tradiční hodnoty venkovského stavitelství, a v důsledku toho dochází k nevhodným přestavbám, modernizacím či celkovým likvidacím těchto kulturních statků. Řada dosud více či méně zachovalých venkovských památek je bezprostředně ohrožena zánikem a je jen otázka nedlouhého časového údobí, kdy dojde k jejich úplné likvidaci. Řada staveb je neobydlená, neudržovaná a čeká jen na vnesení definitivního rozsudku svých majitelů, kteří je obvykle zbourají a nahradí novostavbou nebo komplexně přestaví. V těch stavbách, jež jsou udržované a zachovalé, obvykle dožívají jen starší obyvatelé, a pravděpodobně tyto objekty posléze také zaniknou nebo budou odsouzeny k chátrání. V jiných případech jsou zase udržované usedlosti víkendovými staveními, která bývají z velké části nevhodně upravena.

V souvislosti s těmito fakty se ukazuje významnost a důležitost Projektu Lidová stavba i uznání těm, kteří usilují o záchranu původních vesnických staveb. Je velmi

potěšující, že existuje celá řada vlastníků těchto památek, kterým není jejich osud lhostejný a záleží jim na zachování tradiční tvárnosti naší vesnice. Nevyužité a opuštěné památky lidového stavitelství se v řadě případů staly již příležitostí pro působení vlastivědné a historicky založených aktivit v obcích. Řada krásných a cenných památek lidového stavitelství byla zachráněna a slouží již celou řadu let veřejnosti. Existují i osvícení jednotlivci, kteří dokáží tyto stavby velmi citlivě opravit a následně i přiměřeně využívat. Těžko lze ochranu památek a vůbec lidového stavitelství plánovat z centra, vymýšlet způsob jejich využití a uplatnění pouze po linii správních orgánů a odborných institucí. I do této oblasti bude stále více pronikat rozumné podnikání a aktivita jednotlivců. Nevyužité a opuštěné památky lidového stavitelství se v řadě případů staly příležitostí pro působení vlastivědné a historicky založených aktivit v obcích. Po období téměř uniformních a monstrózních staveb nákupních středisek a kulturních domů v centrech vesnic došlo v celé řadě obcí k pokusu nalézt identitu sídla připomenutím jeho historie právě obnovou takového bezprizorního objektu. Mnoho obcí si uvědomilo, že památky lidového stavitelství jsou často jediným historickým bohatstvím obce, jejichž ztrátu už nebude možno nahradit. Tato myšlenka pak byla realizována v desítkách drobných muzeí s expozicí lidové kultury, historie místa a jeho osobností. Rovněž pro činnost folklorních souborů a skupin, setkávání jejich členů, ukládání krojů, pro zkoušky hudby i pro setkávání s veřejností se ukázal fond lidového stavitelství jako neobyčejně vhodný. Prakticky pro každý objekt lze nalézt vhodnou potřebnou náplň, pokud k němu přistupujeme s cílem opravit jej a uchovat – stejně tak jako v případě nezájmu lze doložit řadu posudků o nemožnosti a neekonomičnosti téhož.

Pro každou památku a pro vesnickou stavbu zvlášť by mělo platit, že správným přístupem není rekonstrukce, ale oprava a případná úprava. Oprava všeho hodnotného, co tvoří autentickou podstatu objektu, pokud možno citlivá, ale ne úprava falešně předstírající a nové doplňky pouze tam, kde je to pro nový provoz nutné. Počet dochovaných historických staveb a jejich částí nemůžeme zvětšit. Je konečný. Může-

me se nanejvýš dobře starat o stavby a původní doplňky, ale tím, že budeme stavět a vytvářet věci „jako“ staré, těm opravdu starým a hodnotným nepomůžeme.

Zlínský kraj v loňském roce tedy poprvé udělil uznání projektu Lidová stavba roku za příkladnou obnovu stavby lidové architektury vinohradnické stavbě ve vesnické památkové rezervaci ve Veletinách, kde nový vlastník památku zachránil před jistou zkázou její okamžitou stavební obnovou za použití původních stavebních materiálů, tradičních technologií a za respektování původních dochovaných konstrukcí. Díky tomuto prvotnímu pozitivnímu počínání byla většina staveb v rezervaci, které mají zachované prastaré stavební techniky, na tomto území zachráněna a uchována pro budoucí generace.

V letošním roce zasedala již podruhé za předsednictví Ing. Jindřicha Ondruše, krajského náměstka pro kulturu a cestovní ruch, hodnotící komise, jež posuzovala návrhy na udělení výše uvedeného uznání. Bylo podáno celkem šest návrhů (usedlost čp. 6 v obci Komňa; roubená chalupa čp. 74 – Vsetín – část Rokytnice – Potůčky – Uhliska; stavení čp. 137 v Nivnici; kaple P. Marie v Medlovicích; poklona sv. Jana Nepomuckého v Popovicích a zvonice na Lopeníku). Na základě hlasování komise bylo doporučeno udělit uznání Lidová stavba roku obci Komňa, vlastníku tamního objektu čp. 6. Následně Rada Zlínského kraje na zasedání svým rozhodnutím ono doporučení potvrdila. Slavnostní akt předání uznání proběhl za účasti hejtmána Zlínského kraje Stanislava Mišáka 14. září v budově č. 21 ve Zlíně.

U zmíněného vítězného návrhu komise konstatovala, že se jedná o mimořádně zdařilou památkovou obnovu, v rámci níž byly použity tradiční materiály a technologie, v co největší možné míře byly zachovány veškeré původní konstrukce a výplně otvorů a odstraněny některé negativní zásahy z minulých let.

Usedlost čp. 6 odkoupila obec Komňa od soukromého majitele v době, kdy jí hrozilo zřízení; loni byla pak stavba spolu s pozemkem prohlášena za kulturní památku. Po náročném stavební obnově zahájené v roce 2007 a dokončené letos na jaře byla památka 26. července slavnostně předána k užívání veřejnosti jako místní muzeum zvěrokleštíčů (miškářů). Ve vstupní síni, jizbě a patrové komoře se nacházejí původní dřevěné trámové stropy, černá kuchyně má klenbu z cihel, v komoře zůstalo skryté zaklnutí a hliněná podlaha. Přínos zachování této památky a zřízení expozice je pro obec a celý region značný. Komňa totiž na přelomu 19. a 20. století patřila k význam-

Uznání „Lidová stavba roku 2009“ a s ním spojenou finanční prémie 50 tisíc korun převzal v září v sídle Zlínského kraje z rukou hejtmána Stanislava Mišáka starosta obce Komňa Karel Navrátil.

„Blahopřeji obci Komňa k vítězství v letošním ročníku soutěže. I když oceněný je jen jeden, musím konstatovat, že jako vítěze vnímám iniciátory všech zúčastněných projektů, neboť skutečnost, že někdo vložil do obnovy památky lidové kultury nemalé množství finančních prostředků a práce, si sama o sobě zasluhuje obdiv a uznání,“ uvedl hejtmán MVDr. Mišák. (foto: Petr Zákutný)

ným střediskům zvěrokleštíčů. V roce 1903 zde vznikl Zemský zvěrokleštíčský spolek, který sdružoval 230 místních miškářů a byl jedním ze dvou center v českých zemích. Příslušníci vzpomínatého řemesla přinášeli do vsi kulturu, pokrok a peníze. Spolek zanikl až v roce 1948, kdy zvěrokleštíči přešli pod veterinární správu.

Péči a následně využití lidových staveb v Komni lze označit jako příkladné v rámci celého Zlínského kraje. Z předchozích let připomeňme např. záchranu a památkovou obnovu patrové komory u čp. 33, v níž byl v roce 1992 zřízen Památník J. A. Komenského. Renovace lidových staveb v Komni je dokladem mimořádného pochopení zejména ze strany obecního úřadu a samotných občanů, kteří si uvědomují dnes již mizející, a proto nenahraditelné hodnoty hmotné lidové kultury.

Záchrana, rehabilitace a smysluplné využití památek lidového stavitelství bývá často složitým problémem. Kouzlo prostoty, organické nepravidelnosti a bezprostřední výrazové síly se ztrácí při jakémkoliv obnovovacím zásahu. V tomto ohledu je také autenticita a úplnost památkových hodnot lidového stavitelství vlastně nejcitlivější a nejnáze narušitelná, zde se také autenticita vzhledu váže plně na autenticitu hmoty. O to více je třeba vyzdvihnout a cenit

kladné příklady z praxe. Pokud se nám ale podaří překonat všechny problémy a úskalí, je pro nás odměnou atmosféra, která ze stavby vyzařuje a dává nám zapomenout na každodenní stereotyp. Poznání těchto staveb a jejich historie obohacuje každého člověka, neboť nás seznamuje s dovedností a uměním starých mistrů a s jejich kulturou a životem.

Venkovský člověk byl po celý svůj život s přírodou v neustálém těsném kontaktu, respektoval ji a cítil před ní pokoru. Byl to člověk – tvůrce, který zformoval obraz krajiny a dal jí dnešní vzhled. Každý jedinec zde zanechal svou nesmazatelnou stopu, ať už malou a nepatrnou, nebo hlubokou a výraznou. Tyto stopy, toto naše jemné duchovní či hmotné pouto s minulostí i budoucností nelze naštěstí nikdy úplně zpřetrhat, ale můžeme ho vlastním egoismem, nezájmem a nepochopením oslabit a porušit. Prakticky denně jsme konfrontováni s bezohledným přístupem k přírodě a krajině, s neúctou k materiálnímu dědictví zanechaného nám našimi předky. O to více vyvstává potřeba chránit a zachovat vše dobré a schopné dalšího života, co nám ještě zůstalo.

PhDr. Jana Spathová
vedoucí oddělení památkové péče
Krajského úřadu Zlínského kraje

Hlavní cena v kategorii Domy pro bydlení – Bytový dům Zlín, Partyzánská

Čestné uznání v kategorii Realizace rozvojových projektů měst a obcí – oprava náměstí Sv. Ondřeje v Uherském Ostrohu

O titul Stavba roku 2008 Zlínského kraje soutěžilo nejvíce staveb v historii a nejvíce v celé republice

Sedmý ročník soutěže Stavba roku Zlínského kraje byl nejhodnotnější v dosavadní historii. Členové odborné poroty, složené ze zástupců organizátorů soutěže, krajské organizace Svazu podnikatelů ve stavebnictví ČR, České komory autorizovaných inženýrů a techniků, České komory architektů a vedení krajského úřadu, hodnotili stavební díla dokončená v minulém roce.

„Staveb bylo přihlášeno nejvíce v celé sedmileté historii soutěže. V loňském roce investoři nebo dodavatelé stavebních prací přihlásili 21 staveb. Letos jich bylo o 23 více. A protože je soutěž vyhlašována také v dalších krajích, rád připomínám i další prvenství. Našich 44 přihlášených staveb bylo nejvíce v celé České republice,“ řekl Karel Mikulec, manažer soutěže.

Přihlášené stavby byly rozděleny do sedmi kategorií. Tradičně nejvíce staveb bylo přihlášeno do kategorie občanská vybavenost – 11, domy pro bydlení – 5, rodinné domy – 6, v kategorii průmyslové a zemědělské stavby soutěžily 4 stavby, v dopravních, inženýrských a ekologických stavbách 5, v kategorii realizace rozvojových projektů města a obcí 4 a do zvláštní kategorie, stavby realizované mimo Zlínský kraj, bylo přihlášeno 9 staveb.

„Největší nárůst nastal v kategorii rodinné domy. Vloni byla přihlášena jedna novostavba, letos šest. Zvýšil se také zájem firem prezentovat své stavební počiny mimo Zlínský kraj, letos přihlásily devět staveb,“ doplnil Karel Mikulec.

„Hodnocení bylo letos pro členy poroty časově náročné díky rekordnímu počtu přihlášených staveb. O to ale bylo posuzování zajímavější a příjemnější. Setkali jsme se se značnou různorodostí staveb jak po stránce náplně, tak i po stránce stavebních technologií a materiálů. V minulém roce byla dokončena řada zajímavých staveb zdravotnických a sociálních, několik staveb dotvořilo centra měst, například ve Zlíně, Vsetíně, ve Valašském Meziříčí nebo v Otrokovicích,“ uvedla předsedkyně odborné poroty a hlavní architektka města Zlína Dagmar Nová.

Obdobně jako v minulém roce, porota i letos rozhodla o udělení dvou hlavních cen v kategorii „Stavby občanské vybavenosti.“ Jednak velmi očekávané novostavbě Univerzitního centra prof. Evy Jiříčné na místě asanovaných Masarykových škol ve Zlíně. Zcela atypická stavba v prostředí původní baťovské zástavby obstála u poroty ve všech aspektech hodnocení. Je dořešena do posledního detailu, včetně interiéru. Dále byla oceněna velmi zdařilá, náročná rekonstrukce a dostavba 21. pavilonu v Baťově nemocnici, ve které je nyní onkologické centrum. Překvapením pro porotu bylo přihlášení 6 rodinných domků, všechny byly jak z hlediska dispozičního řešení, tak řemeslným provedením na vysoké úrovni, některé dokonce byly řešeny velmi nadstandardně,“ dodala Dagmar Nová.

Petr Mikulec, místopředseda odborné komise a zároveň předseda krajské společnosti SPS dodal k hodnocení komise, že většina přihlášených staveb je po stavební

stránce na dobré úrovni. „Jsem rád, že si investoři pochvalují spolupráci se stavebními firmami. Je to dobrý obraz činnosti stavebních firem Zlínského kraje“, doplnil ještě P. Mikulec.

Nejvyšší ocenění Grand prix Pavla Nováka nebylo letos uděleno. Členové odborné komise ani letos nezaznamenali potřebu vyzvednout a ocenit výjimečnost některé z oceněných staveb. Nejbližší se představám poroty svým architektonickým ztvárněním blížila stavba Univerzitního centra ve Zlíně. „Ovšem nelze ji hodnotit ve všech jejích aspektech, hlavně ve vztahu k okolní zástavbě, protože je součástí dalších ještě neprovedených objektů,“ zdůvodnil rozhodnutí poroty Petr Mikulec.

Cenu hejtmána získala letos stavba Domova důchodců v Otrokovicích. „Cenu jsem se rozhodl udělit této stavbě na doporučení odborné komise. Ztotožňuji se s tím, že svým pojetím dotváří tu část Otrokovic, které dominuje funkcionalistický Společenský dům navržený ve třicátých letech minulého století arch. Karfíkem pro firmu Baťa, a to nejen po architektonické stránce, ale i svým zaměřením. Urbanisticky dobře zvládnutý objekt je součástí sociální sítě města Otrokovic a dokazuje, že když se skloubí dobrý záměr s profesionální prací architekta, projektanta a stavební firmy povede se výborné dílo,“ zdůvodnil svoje rozhodnutí hejtmán Zlínského kraje MVDr. Stanislav Mišák.

Teprve potěšit udělovali členové poroty ocenění v kategorii Realizace rozvojových projektů měst a obcí. Titul Stavba roku

2008 získala revitalizace nádvoří zámku Žerotínů, jejímž investorem bylo město Valašské Meziříčí, čestné uznání získala Oprava náměstí Sv. Ondřeje v Uherském Ostrohu.

Nedílnou součástí soutěže Stavba roku je také udělení Ceny novinářů, kterou každoročně uděluje krajská organizace Syndikátu novinářů České republiky. Letos cenu získala rekonstrukce a dostavba tělocvičny v Nezdenicích.

K soutěži Stavba roku Zlínského kraje patří i soutěž studentských prací. Žáci středních škol se stavebním zaměřením měli letos v zadání zpracovat studii stavby hotelu v Kroměříži v sousedství zimního stadionu a obchodního centra Kaufland s kapacitou 56 až 70 lůžek a potřebnými službami. Porota hodnotila celkem 13 předložených prací. Vítězem se stal Petr Imrich ze SPŠ Zlín, před Tomášem Pavlicou ze SOŠT UH.Hradiště a Kateřinou Hlavičkovou ze SPŠ Zlín. Čestná uznání získali Martin Fianta ze SPŠ Zlín a Tomáš Sviták ze SPŠ Zlín.

I letos byli na slavnostním večeru ocenění učni, kteří v uplynulém roce výborně reprezentovali náš region v celostátních soutěžích. Lukáš Martinka a Michal Sucháček, žáci učebního oboru zedník Střední odborné školy Josefa Sousedíka Vsetín, obsadili 3. místo dvoučlenných družstev v oboru zedník na Mezinárodním finále 12. ročníku Soutěže učňů stavebních oborů. Mezi českými školami v této soutěži obsadili 2. místo. Mezinárodní finále nejprestižnější odborné soutěže pro žáky stavebních oborů v České republice se uskutečnilo na výstavě FOR ARCH v Praze.

Martin Obadal a Filip Karabáš, žáci učebního oboru podlahář Středního odborného učiliště Uherský Brod, získali 1. místo jako dvoučlenné družstvo v oboru podlahář v celostátní soutěži pořádané Cechem podlahářů a parketařů České republiky. Tato odborná soutěž žáků stavebních řemesel se uskutečnila jako součást doprovodného programu Stavebního veletrhu v Brně.

Na svém listopadovém zasedání rozhodli zástupci pořádajících společností, že prvním listopadem, jak se již stalo tradicí, otevírají další ročník Soutěže stavba roku Zlínského kraje. Do klání o nejhodnotnější stavby mohou investoři, tedy i obce a města spolu s architekty projektanty a stavebními firmami, přihlásit stavby dokončené v letošním roce. Termín podání přihlášek je do 15. března 2010. Ocenění převzou zástupci nejlépe hodnocených staveb na slavnostním večeru příští rok v květnu v holešovském zámku.

Jana Bubeníková

V sídle kraje byli vyznamenáni ti, kdo vzorně pečují o válečné hroby

Slavnostní udělení pamětní plakety Ministerstva obrany České republiky těm, kdo se na území Zlínského kraje příkladně starají o válečné hroby, se uskutečnilo 13. října v prostorách krajského úřadu. Medaili letos získalo sedm obcí. Akci zorganizoval krajský úřad ve spolupráci s Ministerstvem obrany České republiky již podruhé jako výraz úcty a ocenění těch, kteří se v uplynulém období výrazným způsobem podíleli na zachování piety padlých vojáků.

Péči o válečné hroby, do které spadá úprava, ochrana, zřizování, přemísťování nebo rušení válečných hrobů, upravuje zákon č. 122/2004 Sb., o válečných hrobech a pietních místech. Ten ukládá obcím úřadům s rozšířenou působností povinnost vést evidenci válečných hrobů, které jsou v jeho správním obvodu, a informovat příslušný krajský úřad o počtech a stavu válečných hrobů. Krajský úřad pak koordinuje péči o válečné hroby v rámci kraje, vede souhrnnou evidenci těchto hrobů a informuje o stavu a počtech Ministerstvo obrany. To pak vedle vedení centrální evidence válečných hrobů v celé republice poskytuje dotace na péči o tyto hroby. Ve velké většině jsou vlastníky válečných hrobů jednotlivé obce, na jejichž území se pietní objekty nacházejí.

„Krajský úřad ve spolupráci s obcemi s rozšířenou působností sleduje stav válečných hrobů na území regionu a ministerstvu doporučuje místa hodná ocenění,“ uvedl ředitel krajského úřadu Vladimír Kutý, který za Zlínský kraj předal plakety letošním nositelům ocenění.

Medaile získalo město Holešov a obce Vítonice a Přílepy. Za aktivní přístup k verifikaci a doplňování dat do centrální databáze byly dále oceněny Alexandra Hromadová z Městského úřadu Vsetín, Věra Mikulková z Městského úřadu v Uherském Hradišti a Helena Halaštová z Městského úřadu v Rožnově pod Radhoštěm. Jako soukromá osoba získal plaketu starosta Hradčovic – docent Jan Popelka.

„O Češích se říká, že si příliš neumějí vážit svých padlých, ale tato iniciativa potvrzuje, že to tak docela neplatí. Starostům obcí, kteří se v této oblasti angažují, patří upřímné poděkování, protože se často potýkají s narůstajícím objemem povinností na straně jedné a s nedostatkem financí na straně druhé,“ pokračoval Vladimír Kutý.

Na území Zlínského kraje bylo k 1. říjnu letošního roku evidováno celkem 1 203 válečných hrobů a pietních míst, ve kterých je pohřbeno nebo připomenuto 16 474 obětí válečných konfliktů. „Základním motivem plakety je plamen, který symbolizuje nejen všespalující oheň, ale také slzu, která připomíná smutek pozůstalých, a konečně i věčnou paměť,“ přiblížil podobu medaile Imrich Vetrák z Ministerstva obrany ČR. Současně dodal, že potomci vojáků padlých na našem území během světových válek se na ministerstvo stále častěji obracejí ve snaze dopátrat se informací, kde je jejich blízký pohřben. Také proto má ministerstvo zájem na tom, aby jim vytvářená databáze s těmito údaji byla co nejuplněnější.

Tradice oceňování péče o válečné hroby byla ve Zlínském kraji založena již v roce 2008, kdy si pamětní plaketu odneslo 14 oceněných: Ilona Augusti, pracovnice Městského úřadu Holešov, Marie Horáková, občanka obce Topolná, Jiří Kadlec, občan města Frenštátu pod Radhoštěm, Josef Palíšek, starosta obce Dřínov, Miroslav Svoboda, pracovník Krajského úřadu Zlínského kraje a dále město Slavičín a obce Hostišov, Chvalčov, Lačnov, Lipová, Ostrata, Rudimov, Salaš a Zděchov,

Helena Mráčková

Problematika péče o válečné hroby

Úkoly spojené s péčí o válečné hroby zajišťuje v rámci našeho regionu oddělení pro zvláštní úkoly Kanceláře hejtmana Zlínského kraje. Tuto oblast má na starosti šéf oddělení Ing. Karel Malinovský (telefon: 577 043 155), další potřebné informace je možné získat také na Ministerstvu obrany České republiky – v Odboru mimořezortní spolupráce Sekce personální (telefon: 973 212 135). Obce, města i jednotlivci mohou na údržbu pietních míst využít dotací Ministerstva obrany podle metodiky, kterou se dozví na výše uvedených kontaktech.

Jak to bylo v historii

Problematika pohřbívání vojáků padlých v ozbrojených konfliktech je stará jako války vedené vojensky organizovanými bojovými tělesy. Způsob pohřbívání vojáků se řídil zvyklostmi jednotlivých kultur a pravděpodobně se odvíjel od obecných zvyklostí pohřbívání mrtvých.

Československá republika po svém vzniku prokazovala okázalou úctu těm, kteří padli v boji za její vznik. Mimo to prokazovala pietu i těm, kteří padli na straně nepřítele.

Po druhé světové válce se sice ještě hovořilo i o válečných hrobech „příslušníků jiných národů“, ale to už spíše s důrazem na spojení.

Za válečné hroby ministerstvo národní obrany však pokládalo „především všechny hroby vojenských osob naší čs. armády zahraniční i domácí, jednotek partyzánských a spojeneckých armád“.

Především se však jednalo o nově zřízené a velikým nákladem budované válečné hřbitovy Rudé armády. Podle prvních šetření byly na československém území zjištěny následující oběti druhé světové války:

Padlí:

- Rudé armády 97.325
- rumunské armády 12.742
- čs. armády-východ 5.620
- čs. armády-západ 896

Popravení čs. důstojníci a rotmistři za nacistické okupace: 521;

Oběti:

- SNP 15.000
- pražského povstání 1.694
- nacistické persekuce 36.530
- Popravení a zemřelí v Terezíně: 35.000

Dále 279 Američanů, 268 Britů, 474 Francouzů, 44 Holanďanů, 10 Belgičanů, 91 Poláků, 34 Jihoslovanů a 17 Bulharů, tzn. celkem

206.952 a cca 107.477 Židů deportovaných jak z území českých zemí, tak i Slovenska.

Vojenská správa se tehdy ještě starala o mírové vojenské hroby, jež vznikly po 31. prosinci 1945. Péči o ně, na rozdíl od válečných hrobů, měla jen deset let, tzn. po dobu stanovenou zákonem (z hygienických důvodů).

Každý vojenský hrob měl být umístěn tak, aby byl chráněn před zničením a zneuctěním, čehož se mělo dosáhnout tím, že měl být „na zvláštním vojenském hřbitově nebo na hřbitově veřejném“, kde bylo zřízeno zvláštní oddělení pro vojáky. Místo pohřbení mělo být opatřeno „proti rozpadnutí náhrobkem z hlíny, z kamene nebo vůbec z nějaké trvanlivé hmoty a musí být opatřeno tabulkou z dobrého materiálu s čitelným, trvanlivým nápisem, s náboženským symbolem (kříž, síónská hvězda a p.)“.

Začátkem roku 1950 byla gesce péče o válečné hroby přenesena usnesením vlády z Ministerstva národní obrany na Ministerstvo vnitra.

Péče o válečné hroby a pietní místa v současnosti

Péči o válečné hroby upravuje zákon č. 122/2004 Sb., o válečných hrobech a pietních místech a o změně zákona č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon stanovuje práva a povinnosti v oblasti péče o válečné hroby a pietní místa (dále jen „válečný hrob“) a orgány státní správy a jejich působnost ve věcech válečných hrobů.

Orgánům státní správy ukládá:

Obecním úřadům s rozšířenou působností:

- vést evidenci válečných hrobů, které jsou v jeho správním obvodu;
- informovat příslušný krajský úřad o počtech a o stavu válečných hrobů, které vede v evidenci.
- Informaci podává do konce června kalendářního roku podle stavu k 31. prosinci předchozího roku.

Krajským úřadům:

- vést souhrnnou evidenci válečných hrobů, které jsou v jeho správním obvodu;
- koordinovat péči o válečné hroby v rámci kraje;
- informovat ministerstvo o počtech a o stavu válečných hrobů, které vede v evidenci.
- Informaci podává do konce září kalendářního roku podle stavu k 31. prosinci předchozího roku.

Ministerstvu obrany:

- v případě pochybností rozhodnout o tom, co je válečným hrobem;
- koordinovat péči o válečné hroby v České republice a v zahraničí;
- vést centrální evidenci válečných hrobů;
- poskytovat dotace na péči o válečné hroby jeho vlastníku, pokud není znám, vlastníku nemovitosti;
- poskytovat náhradu za omezení užívání nemovitosti a hradit výdaje za odkoupení nemovitosti nebo její části.
- Zákon nabyl účinnosti 1. července 2004.

Zdroj: web Zlínského kraje

Ředitel KÚZK Ing. Vladimír Kutý (třetí zprava) s letošními oceněnými (foto: Jan Vandík)

Představitelé nejlépe třídících obcí do 500 obyvatel (foto: Petr Zákutný)

Zlínský kraj opět vyhodnotil nejlépe třídící města a obce

ZLÍN – v rámci třetího ročníku soutěže O keramickou popelnici byli v říjnu 2009 v sídle Zlínského kraje ocenění představitelé obcí a měst s největším množstvím vytríděného odpadu v období druhého pololetí roku 2008 a prvního pololetí roku 2009.

Zmíněná soutěž vyhodnocuje třídění plastu, papíru a skla i nápojového kartonu. Města a obce se letos také poprvé utkala v soutěži O nejlepšího elektrotřídíče ve Zlínském kraji, která byla zaměřena na sběr a likvidaci vyřazených počítačů, kancelářské techniky a spotřební elektroniky. Obě tyto soutěže jsou podporovány Zlínským krajem.

„Jsem velmi ráda, že se nenaplnily černé prognózy spojené s výkupem odpadových surovin ze začátku letošního roku. Je třeba pochválit obce i občany za to, že i přes nízké výkupní ceny nepřestaly s tříděním odpadu, i když to pro ně znamenalo minimální ekonomický přínos. Pevně věřím, že v této aktivitě budou všechny oceněné, ale i ostatní obce Zlínského kraje, dále pokračovat a tím spoluvytvářet ve svém okolí pěkné a zdravé životní prostředí,“ uvedla krajská radní pro oblast životního prostředí,

zemědělství a rozvoje venkova Milena Kovaříková. Kromě ní se vyhlášení výsledků zúčastnili také odborní pracovníci Krajského úřadu Zlínského kraje a zástupci partnerských společností EKO-KOM a ASEKOL.

V soutěži O keramickou popelnici byla hlavním hodnotícím kritériem výtečnost vytríděného plastu, papíru, skla a nápojového kartonu na jednoho občana v kilogramech, přičemž konečné umístění ovlivnil součet pořadí v jednotlivých sledovaných komoditách.

Kategorie měst a městysů:

1. **Kunovice** (odměna 30 tisíc korun)
2. **Rožnov pod Radhoštěm** (odměna 20 tisíc korun)
3. **Staré Město** (odměna 10 tisíc korun)

Kategorie obce nad 500 obyvatel:

1. **Jarcová** (odměna 30 tisíc korun)
2. **Žalkovice** (odměna 20 tisíc korun)
3. **Šumice** (odměna 10 tisíc korun)

Kategorie do 500 obyvatel:

1. **Kelníky** (odměna 30 tisíc korun)
2. **Skaštice** (odměna 20 tisíc korun)
3. **Lutonina** (odměna 10 tisíc korun)

V soutěži O nejlepšího elektrotřídíče byly nejčastěji sbíranými spotřebiči televize a počítačové monitory, kterých k říjnu 2009 obyvatelé Zlínského kraje odevzdali k recyklaci přes 100 tisíc kusů o celkové hmotnosti 2329 tun. Zájem občanů o sběr, třídění a recyklaci elektrospotřebičů stále stoupá. Výsledky zpětného odběru elektrodopadu ukazují, že obyvatelé Zlínského kraje jen za první pololetí letošního roku odevzdali 64 procent objemu sběru loňského roku. Zástupci nejlépe třídících měst a obcí si ze slavnostního ceremoniálu odnesli kromě finanční odměny také tradiční keramické popelnice a dárkové předměty vyrobené z odpadových materiálů. Ty spolu s maskovaným poslem budoucnosti, robotem „Šrotonátorem“, osobně předávala také jejich autorka a vítězka dětské výtvarné soutěže s ekologickou tematikou Klárka Machů z Uherského Brodu.

Kategorie měst a městysů:

1. **Brumov – Bylnice** (odměna 15 tisíc korun)
2. **Kroměříž** (odměna 10 tisíc korun)
3. **Slavičín** (odměna 5 tisíc korun)

Kategorie obce:

1. **Místrice** (odměna 15 tisíc korun)
2. **Nivnice** (odměna 10 tisíc korun)
3. **Bystrice pod Lopeníkem** (odměna 5 tisíc korun)

(hm, ple)

V Újezdu byli oceněni vítězové krajského kola soutěže Vesnice roku 2009

Symbolem soutěže – putovním dárkem – se ve Zlínském kraji stal valašský klobouk, který letos předal starosta Lidečka Ing. Vojtěch Ryzá starostovi Újezdu Vladimíru Kráčalíkovi (foto: Petr Zákutný)

ÚJEZD – Za účasti hejtmána Stanislava Mišáka a dalších členů Rady Zlínského kraje, řady poslanců a senátorů, zástupců Ministerstva pro místní rozvoj a Ministerstva zemědělství i představitelů veřejného života byli v neděli 24. srpna 2009 v obci Újezd u Valašských Klobouk oceněni vítězové letošního krajského kola soutěže Vesnice roku Zlínského kraje. Právě Újezd získal zlatou stuhu a titul „Vesnice roku Zlínského kraje 2009“.

Soutěž je vyhlášována již patnáctým rokem Spolkem pro obnovu venkova, Svazem měst a obcí České republiky, Ministerstvem pro místní rozvoj a dalšími organizacemi, také Zlínský kraj se od doby svého vzniku stal jejím významným partnerem. Letos vyčlenil ze svého rozpočtu 2,41 milionu korun, které rozdělil mezi vítězné obce.

„Chceme, aby náš kraj byl krásný a aby se v něm lidem dobře žilo. Proto máme zájem na rozvoji svých obcí a využíváme k tomu různých programů. Tato soutěž je jednou z forem podpory malých obcí,“ uvedl hejtmán Stanislav Mišák. Současně vyzval starosty k tomu, aby se pro účast v sou-

těži snažili v příštích letech získat i další své kolegy, kteří zatím s přihláškou váhají, protože ještě nemají dokončené všechny významnější investiční akce. „Zvelebování obcí, měst i kraje je nekonečný proces, v němž je stále co zdokonalovat. Jde především o vůli pracovat a vzájemně se v tomto úsilí hecovat,“ vyzval přítomné hejtmán.

„Z pozice členky hodnotící komise mohu říci, že konkurence byla tvrdá a vítězství je opravdu zasloužené. Skládám úctu panu starostovi za to, co se jim v Újezdu podařilo vybudovat,“ řekla Milena Kovaříková, radní zodpovědná za oblast zemědělství, životního prostředí a rozvoje venkova, která také pracovala v hodnotícím týmu krajského kola.

Starosta Újezdu Vladimír Kráčalík ve svém proslovu přiblížil konkrétní akce, které byly v obci realizovány: ve vesnici je provozováno kino, v létě zde funguje koupaliště, v zimě moderní lyžařský areál či běžecké trasy s novým obslužným objektem. Také zde byla dokončena náročná rekonstrukce návsí. Obec se může pochlubit i bohatou spolkovou činností. „Chtěl bych ocenit vy-

nikající spolupráci jak v rámci mikroregionu Ploština, tak také spolupráci s místními podnikateli i se zdejší farností a školou,“ řekl starosta vítězné obce Kráčalík.

Předseda Krajského spolku pro obnovu venkova Bohuslav Škarpich vyzdvihl zásluhu, jakou má Zlínský kraj na podpoře malých obcí. „Poděkování patří zastupitelům Zlínského kraje, protože už od doby vzniku samostatného kraje se krajská samospráva snaží rozvoji malých obcí maximálně pomáhat,“ konstatoval Bohuslav Škarpich.

Slavnostní ceremoniál ve společenském sále v Újezdu zpřijemnil svým folklorním vystoupením žáci zdejší základní školy a pěvecký sbor při ZŠ Újezd.

Do krajského kola soutěže se letos přihlásilo 15 obcí. Krajská hodnotící komise vyhodnotila krajské kolo s tímto výsledkem:

- 1. místo „zlatá stuha“ – Újezd** (komplexní vyváženost ve všech posuzovaných oblastech),
 - 2. místo „modrá stuha“ – Valašská Polanka** (za společenský život v obci a obnovu duchovních tradic),
 - 3. místo „bílá stuha“ – Kyselovice** (za výchovu a péči o mládež),
 - 4. místo „oranžová stuha“ – Prusinovice** (za využití přirozeného potenciálu krajiny),
 - 5. místo „zelená stuha“ – Hostětín** (za péči o životní prostředí a ekologické zásady),
- **diplom za vzorné vedení knihovny – Sazovice,**
 - **diplom za vzorné vedení kroniky – Kyselovice,**
 - **diplom za rozvíjení lidových tradic – Topolná.**

Mimořádné ocenění za nejlepší projekt ze strukturálních fondů získala obec **Vysoké Pole**.

Titul „Osobnost Programu obnovy venkova ve Zlínském kraji“ získal **Michal Mynář**, ředitel ZŠ v Mysločovicích, za aktivity v kulturní a společenské oblasti.

Oceněné obce získaly od Zlínského kraje následující dotace na uskutečňování vlastních programů obnovy:

- 1.000.000 Kč – vítězi soutěže Vesnice roku 2009 – obci Újezd (200.000 Kč na zajištění vyhlášení krajského kola soutěže Vesnice roku, 400.000 Kč na

Snímek ze slavnostního ceremoniálu v Újezdu 24. srpna 2009 (foto: Petr Zákutný)

spolufinancování akce rekonstrukce návsi a 400.000 Kč na spolufinancování výstavby v lokalitě Předlípky)

- 750.000 Kč – za 2. místo a modrou stuhu obci Valašská Polanka na spolufinancování akce „Spádové zdravotní středisko ve Valašské Polance“
- 500.000 Kč – za 3. místo a bílou stuhu obci Kyselovice na spolufinancování akce „Víceúčelové sportoviště – I. etapa“
- 50.000 Kč – za 4. místo a oranžovou stuhu obci Prusinovice na dopravní značení místních komunikací v obci
- 50.000 Kč – za 5. místo a zelenou stuhu obci Hostětín na opravu topného systému obecního domu
- 20.000 Kč – obcím oceněným diplomem za vzorné vedení knihovny, za vzorné vedení kroniky a rozvíjení lidových tradic (Sazovicím na vnitřní vybavení prostor nové knihovny, Kyselovicím na obložení stěn a položení dlažby v sociálním zařízení a položení dlažby v předsíni knihovny a Topolné na zakoupení světelného řetězu k osvětlení vánočního stromu na návsi)

Ocenění stuhou v krajském kole soutěže je spojeno také s finanční odměnou ze strany Ministerstva pro místní rozvoj (1 mil. Kč pro držitele zlaté stuhu, 600 tisíc Kč pro držitele bílé, modré, zelené a oranžové stuhu).

(hm)

Obec Újezd leží na mírném návrší, nad údolím potoka Svíborky, na jižním okraji Vizovické vrchoviny, vzdálené asi 7,5 km jihovýchodně od Vizovic v nadmořské výšce kolem 450 m a rozlohou zabírá 1245 ha. Újezd se poprvé připomíná v zakládací listině vizovického kláštera z roku 1261. Zaujímal již v té době zvláštní postavení mezi okolními osadami. Jeho význam také podtrhuje existence opevněného feudálního sídla v poloze Hradisko vedle kostela. Z těchto historických památek čerpal i autor návrhu znaku a praporu obce, kdy respektoval staré pečetní znamení, které pouze zjednodušil. K tomu využil známých svatomikulášských atributů – tří jablek ve spojení s biskupskou mítrou a berlami. Starobylý původ osady připomněl červenou růží, převzatou ze znaku vizovického kláštera Rosa Mariac, někdejší opevněné sídlo ve vsi symbolizuje palisádová hradba.

Na počátku 19. století zde žilo kolem 750 obyvatel, v roce 1890 již 820 obyvatel. V době vzniku první republiky měla obec již přes tisíc obyvatel. V šedesátých letech tohoto století dosahoval počet obyvatelstva téměř 1270 lidí, v současné době zde žije 1235 obyvatel a průměrný věk je 34,5 let. V obci je 303 trvale obydlených rodinných domů.

(Zdroj: webové stránky obce Újezd)

Obec Újezd se do soutěže přihlásila i přesto, že v době hodnocení ještě nebyla dokončena rekonstrukce náměstí a oprava kostela – výzva pro ostatní: nikdy nemusí být vše hotovo na 100% (foto: Petr Zákutný)

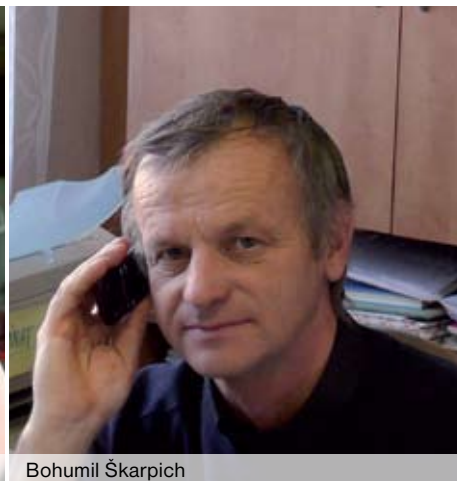
Jak účast v soutěži a její přínos hodnotí sami starostové?

Vladimír Kráčalik

Ing. Vojtěch Ryza

Bohumil Škarpich

Starosta Újezdu – vítězná obec krajského kola v roce 2009 – pan Vladimír Kráčalik

Pane starosto, jak dlouho jste se na účast v soutěži připravovali?

Soutěže se pravidelně zúčastňujeme již od roku 2004, kdy jsme zpracovali žádost včetně přílohy, která byla časově dosti náročná. Další roky vždy již pouze dochází k drobným úpravám a mění se pouze fotografická příloha vzhledem k akcím a novinkám v obci. V letošním roce jsme se v zastupitelstvu domluvili, že zpracujeme dokument, který zhodnotí celkový život v Újezdu za uplynulý kalendářní rok, což se nám velmi vyplatilo. Dále jsme se soustředili na přípravu dalších materiálů, které naši obec prezentují. Do toho se aktivně zapojila naše základní škola, složky působící v obci i zastupitelstvo. Celkové přípravy spadaly tedy do doby od výzvy až po samotný den, kdy k nám přijela hodnotící komise.

Co vám soutěž dala?

Samozřejmě kromě finančního ohodnocení, které není zanedbatelné a z hlediska krajů patří mezi nejvyšší, došlo k vynikajícímu stmelení zastupitelstva a zástupců jednotlivých složek, kdy nás spojil společný cíl: co nejlépe připravit celkovou prezentaci obce. Ocenění v soutěži je současně oceněním dlouholeté práce a patří k nejvyšším úspěchům, jakých jsme doposud dosáhli. Bylo potěšující přijímat gratulace zejména od rodáků a také od spoluobčanů, kteří – když se tuto zprávu dozvěděli – byli na svou rodnou obec nesmírně hrdí. Ale co mi vesnice roku zejména dala, je potvrzení, že veškerá iniciativa a práce pro obec nebyla zbytečná.

...a co vám naopak vzala?

Především spoustu osobního času, neboť velké množství materiálů se připravovalo

po pracovní době, ale dnes toho rozhodně nelituji.

V čem vidíte důvod toho, že mnozí starostové s přihlášením do soutěže váhají?

Někteří se leknu samotné přílohy žádosti, která je dosti obsáhlá a ze začátku zabere trochu více času. Dalším důvodem je, že si řeknou, co vše nemají dokončeno a co ještě schází... My jsme také měli rozkopanou náves, a přesto jsme do toho šli. Také je zde skupina lidí, kteří si myslí, že je to předem rozhodnuté, tak proč se namáhat... což ale není pravda. Důležité je prostě umět úspěšně prodat svou práci.

Co byste vzkázal všem vašim kolegům, kteří s přihlášením do soutěže otálejí?

Aby již dnes začali s vyplňováním přihlášky. Časem totiž zjistí, že jim to přinese cennou osobní zkušenost a pro obec tu nejlepší prezentaci. A má smysl do toho jít i z hlediska dobrého soužití občanů v obci.

Ve své řeči při slavnostním ceremoniálu jste velmi hezky hovořil o pěkných vztazích obce s místní farností. V čem je podle vás tato složka života důležitá?

Obec velmi úzce spolupracuje s místní farností, zejména s panem děkanem. Naše úsilí je v současné době soustředěno hlavně na opravu naší největší kulturní památky – farního kostela, který patří mezi největší kostely ve zlínském okrese. Již jsme zde odvedli velké dílo, ale kus práce nás ještě čeká. Další spolupráce je i v oblasti kulturní, kde společně s okolními obcemi pořádáme tradiční vánoční koncerty, mimochodem velmi hojně navštěvované. Společně připravujeme další kulturně společenské akce a oboustranně si vážíme naší spolupráce, která je pro chod obce nesmírně důležitá. Tak jako spolupracujeme ze všemi společenskými složkami, je nezbytná a velmi dů-

ležitá také spolupráce s farností, neboť je to nezbytný článek a součást společenského života v obci.

Dosáhli jste vysoké mety a Újezd opravdu doslova vzkvétá. Co vás bude nyní motivovat k dalším rozvojovým aktivitám?

Ano, obec dosáhla nejvyššího ocenění ve své historii a určitě by bylo krásné odpočívat a těšit se z tohoto úspěchu. Ale neustále je co opravovat a zlepšovat. Máme před sebou ještě spoustu věcí, které bychom rádi předělali a zdokonalili. Takže určitě nebudeme odpočívat, ale budeme se dál snažit vytvářet co nejlepší podmínky pro to, aby se lidé v Újezdu dobře cítili a aby se jim zde co nejlépe žilo.

Starosta Lidečka – vítězná obec krajského kola v roce 2008 – Ing. Vojtěch Ryza

Pane starosto, jak jste se na účast v soutěži připravovali?

O „Vesnici roku“ jsme věděli, ale stále jsme odkládali přihlášení, protože se u nás realizovaly velmi náročné investice, kdy byla celá obec rozkopána (např. centrální stoková kanalizace, rekonstrukce I/57 aj.) Po dokončení stokové kanalizace jsme konečně podali přihlášku. Vlastní příprava na soutěž byla především zaměřena na prezentaci toho, jak se obec změnila a co se u nás pravidelně po celý rok děje. Díky Společenskému klubu, kde jsou členy zástupci všech složek a organizací v obci, jsme informovali o přihlášení do soutěže. Organizace působící v obci pomáhají s úklidem a s pořádáním různých akcí. Občané se dozvěděli o soutěži ze zpravodajů a z informačních panelů a sami se již zaměřili na své nejbližší okolí. Pro hodnotící komisi, jak krajskou tak i celostátní, jsme připravili prezentaci, do které se zapojily děti ze základní školy a dále Aneta Juříčková – zpěváček roku

2008, zástupci Společenského klubu, členové rady a zastupitelstva obce a zástupci složek a organizací.

Co vám soutěž dala?

Díky přípravě (protože v tom shonu na to není čas) jsme si uvědomili, jak se naše obec změnila, co se všechno v obci podařilo a jak žije. To všechno bylo umocněno úspěchem jak v krajském, tak i celostátním kole. Soutěž nám ukázala, že to co děláme a jak žijeme, je správné, a úspěch to potvrdil. Všichni jsme si více uvědomili svou sounáležitost a hrdost na to, že jsme občané Lidečka. Díky finanční dotaci za úspěch v soutěži se nám podařilo zrealizovat další zajímavé a potřebné investice, například rekonstrukci hasičské zbrojnice.

...a co vám naopak vzala?

Soutěž jako taková byla pro obec velkým přínosem. Pouze mně jako starostovi vzala – či spíše ještě bere – hodně času, protože jsem členem hodnotící komise jak krajské, tak i celostátní a jezdím na různé přednášky a semináře. To všechno je sice časově značně náročné, ale zároveň také velmi inspirativní.

V čem vidíte důvod, že mnozí starostové s přihlášenkou do soutěže váhají?

Domnívám se, že čekají, tak jako jsme i my čekali, až se dokončí ta akce a potom ještě ta další ... nebo si říkají, že jim chybí ještě to nebo ono. Z těchto důvodů jsme i my přihlášeni odkládali a musím říci, že je to chyba. Dalším důvodem je také to, že mnozí realizují velmi náročné projekty a čekají, až je dokončí.

Co byste vzkázal vašim kolegům, kteří stále otálejí?

Aby se určitě přihlásili – i opakovaně, protože smysl to má. Při přípravě přihlášky a prezentace zjistí, kolik toho již udělali, jak se jejich obec změnila, a najednou přemýšlí, co vyřadit z prezentace, aby se vešli do stanoveného času. Uvědomí si v tom shonu, že se mají čím „pochlubit“ a co ukázat. Pro občany je to velká možnost si uvědomit, že i oni mají možnost se zapojit do soutěže a že v ní hrají velmi významnou roli. Samozřejmě, že při úspěchu soutěž přinese i zajímavé finanční prostředky, které také přispějí k dalšímu rozvoji obce.

Dosáhli jste opravdu vysoké mety, co vás nyní motivuje k dalším rozvojovým aktivitám?

Úspěch v soutěži je jistě příjemný, ale život jde dál. Když jsme uspěli, neznamená to, že všechno máme vyřešené a všechno děláme

Obec Lidečko (foto: archiv obce)

nejlépe. Naopak úspěch je velký závazek k tomu, abychom i dále potvrzovali, že nám právem patří titul Vesnice roku 2008. Před námi jsou velké výzvy: v příštím roce ukončíme projekt Společenského centra v Lidečku, který je velmi náročný jak technicky, tak i finančně. Díky brigádám se nám daří snížit finanční zátěž pro obec. Čeká nás nutná rekonstrukce sportovního areálu, chtěli bychom postavit muzeum, pokračovat ve výsadbě zeleně, realizovat sběrný dvůr atd. Motivace nám jistě nechybí a skutečně máme toho hodně před sebou.

Názor Bohumila Škarpicha, starosty obce Rusava a předsedy Krajského spolku pro obnovu venkova

V čem vidíte význam, pozitiva, negativa i případná omezení soutěže Vesnice roku?

Význam soutěže „Vesnice roku“ spočívá v náplni „Program obnovy venkova“, což má i toto zápolení obcí ve své vizi. Veškeré soutěže mají své podmínky a hodnotící kritéria, ale ocenit obnovu vesnice za určité období je ožehavý a složitý úkol. Pro snadnější posuzování by měl sloužit zpracovaný místní program obnovy obce. Ne každá obec ho však má vyhotovený nebo neodpovídá určité odborné kvalitě. Toto je určité negativum, což může ovlivňovat soutěžení. Tento dokument by se měl každé volební období doplňovat, upravovat a obnovovat v souladu se strategií územního plánování obce. Mnohdy byly předkládány jen volební programy.

Při slavnostním vyhlášení výsledků jste letos v létě vyjádřil názor, že Zlínský kraj hodně pomáhá rozvoji malých obcí. Čeho si konkrétně ceníte?

Již za působení okresních úřadů od roku 1991 měla obnova podporu, která prame-

nila z poznávání skutečností z Rakouska či Německa. Vše vyvrcholilo v roce 1995, kdy tento program byl podpořen dotacemi, o které jsme žádali na jednoduchém dvoustránkovém formuláři. Převodem na kraje se podpora objektivizovala, i když za cenu papírování, údajně podle vzoru žádostí Evropské unie. To vše jsme hodnotili velmi kladně až do letošního roku. Zlínský kraj byl na prvních místech v podpoře venkova i v oceňování vesnic. Tak to statistická čísla jasně vypovídala a komunikace se zástupci kraje byla na vysoké úrovni. Co se však připravuje na rok příští, je obratem do hlubin. Více to není vhodné rozvádět, protože všechno je ve stadiu tvorby rozpočtu Zlínského kraje.

Čím si vysvětlujete, že se do soutěže ve Zlínském kraji hlásí poměrně malý počet vesnic?

Každého organizátora soutěže mrzí malá účast přihlášených, i když v této soutěži jsou čtyři vyhlášovatelé – MMR, SPOV, SMO, MZ. Příčinu hledáme v malé propagaci, ale i v obavě starostů obcí, že jejich obec nemá dokončenou kanalizaci s ČOV, nemá všude chodníky či opravené cesty, nemá zateplený kulturák nebo škola nevyužila obnovitelné zdroje. Uspět se může samostatně s knihovnou, s folklorem, který na vesnici patří. Další stuhu lze získat za práci s mládeží, za spolupráci se zemědělským sektorem či za údržbu krajiny. Zlatá stuha vystihuje všechny tyto přednosti a účast v celostátní soutěži a následně i evropské porovnání výsledků práce občanů a zastupitelstva toho nejlepšího. Dnes jsou tato ocenění i slušně finančně motivována. Když se nepřihlásí, nic nemůže vyhrát.

Připravila Helena Mráčková

Dnes odpovídá starosta Slavičina Ing. Jaroslav Končický

Myslím, že ke kraji máme všichni blízko. Slavičín snad o to blíže, že Zlín byl (je) i naším okresním městem. Je dobře, že Zlínský kraj vznikl. Kraje dostaly do vínku mnoho kompetencí, které se nám tak přiblížily. Je zájmem všech (obcí, úředníků i krajské politické reprezentace), aby kraj fungoval jako jeden celek. Jsou samozřejmě oblasti, kde to jde lépe, jsou oblasti, kde to jde hůře. Vytvořit ze Zlínského kraje provázaný celek je nikdy nekončící proces, celek je potřeba neustále vytvářet.

Je podle vás systém komunikace mezi Zlínským krajem a obcemi regionu dobře nastaven? Pokud něco postrádáte, co to je?

Systém komunikace by se mohl určitě vylepšit. Starostové by mohli dostávat informace z odborů – například o nových zákonech, dobrých příkladech z praxe nebo upozorněních na různé blížící se termíny ať již uzávěrek grantů nebo třeba stávajících či nových povinností obcí. Také bychom se mohli dozvědět, které koncepce kraj připravuje, a dostat možnost se k nim vyjádřit ještě před jejich schvalováním. Stručná informa-

ce z rady nebo zastupitelstva by také nebyla k zahození. Víím, usnesení se zveřejňují, ale bádát v dlouhých a pro starosty informačně nezajímavých (byť jistě pro kraj potřebných) usneseníích chce velkou trpělivost. Tiskový mluvčí má k dispozici přehled tisku – kde a co se o kraji píše. Tento informační zdroj také není k zahození. Prostě – kdo chce co sdělit přímo starostům, může to zabalit do balíčku a třeba jednou týdně poslat na všechny obce. Přehled tisku se dělá denně – mail s tímto obsahem uvítám klidně v této periodě. To obecně dnes jistě na webu najdeme, to zvláštní bychom měli dostávat přímo.

Co považujete za nejpálčivější problém vašeho města či obce, při jehož řešení byste přivítali pomoc Zlínského kraje?

Dost nás v uplynulém období trápil stav krajské komunikace ve městě, za poslední dva roky se tuto věc podařilo úspěšně vyřešit. Samozřejmě jako všichni doufáme, že se nám podaří získat nějakou tu korunu z ROPu na realizaci našich projektů, které průběžně předkládáme. Jinak problémů je celá řada, ale vždy nacházíme na Zlínském kraji otevřené dveře a snahu pomoci problémy řešit a úspěšně vyřešit. Ne vždy to jde – s tím musíme počítat.

**Připravila Helena Mráčková
a Martina Bajgarová**

Jak vnímáte téma krajské identity devět let poté, kdy začal Zlínský kraj fungovat jako nový územně správní celek? Podařilo se během doby existence Zlínského kraje vytvořit povědomí jednoho společného provázaného celku, nebo je spíše považován za jednotku uměle vytvořenou?

„Pohlednice ze Slavičina“

Počátkem října byl ve Zlínském kraji zahájen projekt Multikulturní škola, jehož cílem je bourání bariér mezi většinovou populací a cizinci, kteří se vlivem migrace stávají běžnou součástí společnosti. Informace o projektu poskytne oddělení neziskového sektoru krajského úřadu. (foto: Petr Zákutný)

České státní občanství a cizinci ve Zlínském kraji

V Zlínském kraji bylo registrováno k 31. 7. 2009 celkem 8 335 cizích státních občanů. Větší polovina z nich má povolen trvalý pobyt nejčastěji z důvodu rodinné vazby. Každý rok se rozhodne několik desítek cizinců, kteří dodrželi zákonem stanovené podmínky, požádat o udělení státního občanství České republiky. To ve svém důsledku znamená, že pozбудou své původní státní občanství, se kterým do naší země přišli, a získají státní občanství České republiky a zároveň se stávají občany Evropské unie. Jedná se o administrativně, časově i finančně náročné vyřizování, neboť žádosti se podávají u krajského úřadu, avšak české státní občanství uděluje Ministerstvo vnitra České republiky. Potřebné doklady je nutné získat z domovských zemí cizinců spolu s potřebnými ověřeními a překlady. V konečné fázi vyřizování se státní občanství nabývá „slavnostně“, a sice složením státoobčanského slibu do rukou tajemníka úřadu obce s rozšířenou působností v místě trvalého pobytu cizince. V našem kraji se nejčastěji jedná o občany Slovenské republiky, Ukrajiny, nástupnických států bývalého SSSR, Vietnamské republiky, Polska, Bulharska, ale dnes už nejsou výjimkou ani občané Indie, Pákistánu, Egypta apod. Většina cizích státních občanů, kteří požádali o udělení českého státního občanství, uzavřeli manželství s českým partnerem, založili rodiny a velmi dobře se integrovali do naší společnosti. Velká část z nich jsou osoby samostatně výdělečně činné. Kromě

jiného musí prokázat, že plní povinnosti vyplývající z ustanovení zvláštního právního předpisu upravujícího pobyt a vstup cizinců na území České republiky, povinnosti vyplývající ze zvláštních předpisů upravující veřejné zdravotní pojištění, sociální zabezpečení, důchodové pojištění, daně, odvody a poplatky.

Při podání žádosti na udělení občanství, kromě občanů Slovenské republiky, prokazují cizí státní občané znalost českého jazyka na úrovni konverzace při běžných situacích denního života.

Vzhledem k tomu, že současná zákoná podmínka při podání žádosti k udělení státního občanství je pět let trvalého pobytu na našem území, mají za tuto dobu cizinci, kteří zde pobývali v mnoha případech i před povolením trvalého pobytu, vytvořeny hluboké vazby k naší zemi, i k našemu kraji a mnozí říkají, že naše země se pro ně stala domovem více než země, v níž se narodili. V pracovním, rodinném i společenském kontaktu s cizinci dochází ke vzájemnému obohacování a prolínání jednotlivých kultur, což je kromě jiného všeobecně považováno za pozitivní přínos migrace.

Z praxe oddělení státního občanství krajského úřadu je zřejmé, že spousta občanů, kteří odchodem do ciziny své bývalé československé nebo české státní občanství pozbyli, by je rádi získali nazpět včetně jejich potomků, což jim snad v budoucnu umožní nový zákon o státním občanství. V současné době lze české státní občanství takzva-

ně „vrátit“ jenom u skupiny občanů, která české občanství pozbyla v časovém rozmezí od 25. 2. 1948 do 28. 3. 1990 propuštěním ze státního svazku České republiky, nebo v souvislosti s nabytím státního občanství jiného státu, s nímž měla nebo má Česká republika uzavřenu smlouvu upravující otázku zamezení vzniku dvojího státního občanství.

Na druhé straně odchází z České republiky, a tím i z našeho kraje obyvatelé za svými partnery do zahraničí. Nejvíce odchází do SRN, Anglie, Itálie, Tunisu a Egypta, a to po uzavření manželství s příslušníky těchto zemí. Pokud požádají o udělení státního občanství státu svého manžela za trvání manželství, zůstává jim české státní občanství zachováno a takto mohou získat dvojí státní občanství. Tím se také rozrůstá počet občanů, kteří mají dvojí nebo i vícero státních občanství, což signalizuje změnu v přístupu k tomuto jevu v mezinárodním právu i právních rádech jednotlivých zemí.

Záležitost státního občanství provází každého z nás po celý život. Poprvé se s ní setkáme při vyřízení svého prvního občanského průkazu nebo cestovního pasu, kdy je nutno prokázat takzvaným osvědčením, že jsme státními občany České republiky. Kdo však žije v zahraničí nebo tam alespoň část života trvale pobýval, ten se se záležitostmi týkající se státního občanství může setkat častěji. Např. od 1. října letošního roku nabyl účinnosti zákon č. 212/2009 Sb., kterým se zmírňují majetkové krivdy občanů České republiky za nemovitý majetek, který zanechali na území Podkarpatské Rusi v souvislosti s jejím smluvním postoupením Svazu sovětských socialistických republik. Oprávněné osoby musí kromě jiného doložit, že byly československými státními občany ke dni 29. 6. 1945 nebo toto státní občanství získaly na základě souhlasu Ministerstva vnitra s opcí pro československé státní občanství podanou ve lhůtě do 1. března 1946 a zároveň jsou českými státními občany k současnému datu. Tato státoobčanská šetření jsou již složitá, neboť předpokládají doložení dokladů starých přes půl století nebo jejich došetření v příslušných archivech, což zejména pro některé starší spoluobčany je velmi náročné. Tento nárok je možno uplatnit do 31. 12. 2012.

V současné době se připravuje návrh nového zákona o státním občanství, který bude vymezovat institut státního občanství v souladu s evropskými principy a jeho účinnost se předpokládá od roku 2011.

Ing. Helena Machalová
oddělení státního občanství
a přestupků odboru právního
a Krajského živnostenského

Zámek Vsetín (foto: Michal Janiš)

Zámek Kinských ve Valašském Meziříčí (foto: Michal Janiš)

Připravované změny v zámcích Muzea regionu Valašsko přibližuje ředitel této instituce

Valašské zámky jako dosud nedoceněný fenomén

Když se řekne Valašsko, řadě lidí se vybaví krásná příroda a krajina, folklórní soubory, písně a tradice, pro někoho je to ovce s Valachem v kroji nebo třeba dobrá slivovice. Valašsko má mnoho podob a vůní.

K institucím, které na Valašsku působí, patří také Muzeum regionu Valašsko. Vzniklo v roce 1964 sloučením Muzea ve Valašském Meziříčí (muzejní společnost byla založena již v roce 1884), Muzea ve Vsetíně (založeno 1924) a Muzea v Kelči. Muzeum je příspěvkovou organizací Zlínského kraje a působí zejména v okrese Vsetín a etnografické oblasti Valašsko.

Výjimečným potenciálem z hlediska kultury a cestovního ruchu je skutečnost, že muzeum má ve správě tři zámky (zámek Vsetín, zámek Kinských ve Valašském Meziříčí, zámek Lešná u Valašského Meziříčí) a kostel Svaté Trojice ve Valašském Meziříčí. Žádné jiné muzeum ve Zlínském kraji nepůsobí v tolika zámeckých budovách. Navíc je na Valašsku poměrně málo hradů a zámků. O to více je třeba děkovat minulým generacím za to, že se tyto památky zachovaly a byly předána do správy muzea, o to větší je odpovědnost vůči veřejnosti.

Zámek Vsetín – renesanční perla Valaška

Výraznou dominantou města Vsetína a Horního Vsacka je renesanční zámek s vyhlídkovou věží, který byl postaven v prvním desetiletí 17. století na základech středověké tvrze z první poloviny 15. století. V roce 2010 si připomeneme 400 let od první doložené zmínky o vsetínském zámku. Jde o vklad do spoluvlastnictví Albrechta z Valdštejna, druhého manžela majitelky vsetínského panství Lukrecie Nekšovny z Landeka. Významnými ma-

jiteli zámku a panství Vsetín byli páni na Trenčíně – Illésházyové. Zámecká budova byla v průběhu 18. století několikrát přestavována a upravována. Dnešní podobu získal vsetínský zámek v letech 1833–1834 za posledního šlechtického majitele Josefa Wachtlera. V té době byl založen také přílehlý zámecký park se vzácnými dřevinami. Požár zámku v roce 1915 zničil celou střechu i s věží. Thonet, tehdejší majitel, opravili zámek v roce 1924 do původní podoby před požárem. Posledními soukromými vlastníky zámku od roku 1938 byli Marie Baťová se synem Tomášem.

V zámku je možné kromě krátkodobých výstav a akcí navštívit vyhlídkovou věž a dále okruh s průvodcem s tématy Lidové bouře na Vsetínsku, Umění a umělecká řemesla (včetně sbírky ohýbaného nábytku), Valašsko v lidové výrobě, kroji a obyčejích. Zámecké prostory je možné si pronajmout, slouží také jako oddací síň.

Co a proč chceme změnit

Znalost kořenů, významných historických událostí a životních příběhů osobností při-

spívá ke snadnějšímu vytvoření kladného vztahu k městu, kde žijeme, k hrdosti na něj. Cílem změny expozic je tomuto napomoci. Stávající expozice s průvodcem bude upravena a doplněna o další významných osobnosti s prezentací výsledků jejich díla (například Sousedík, Jurkovič atd.) Vznikne expozice „Pod jménem Valachů – Vsetínsko a jeho osobnosti“.

V roce 2010 si připomeneme 400 let od první doložené zmínky o vsetínském zámku. Zámecké interiéry, informace o zámku a jeho majitelích jsou pro návštěvníky velmi atraktivní. Bude vytvořena expozice „V tom vsetínském zámku“ („malý zámecký okruh“), který zahrne nejstarší historii Vsetína, vsetínského zámku a jeho majitelů.

Většina expozic je velmi starých a vyžadují obměnu. To se týká také národopisné expozice. V rámci změny budou řešena témata „Putování Valašským s jeho tradicemi“ a „Od kolébky po rakev“.

Další témata, která v zámku Vsetín připravujeme do podoby stálých expozic, jsou „Turistika a sport na Valašsku“ a dále foto-

Vernisáž výstavy Rony Plesl – Sklo (zámek Vsetín) (foto: Milan Ošťádal)

grafie „Vsetín v minulosti“. Připravujeme také novou přírodovědnou expozici do věže zámku. Samozřejmě počítáme s krátkodobými výstavami, možností konat svatební obřady a pořádání více akcí pro veřejnost.

Zámek Kinských ve Valašském Meziříčí

Mnohem kratší historii než vsetínský má empírový zámek ve Valašském Meziříčí – Krásně, který byl postaven v roce 1854 na místě původní dřevěné správní budovy rožnovsko-krásenského panství. Přestavbu na panské sídlo provedl hrabě Eugen Kinský. Ta vtiskla zámku dnešní podobu. Zámek Kinských s areálem parku je součástí souboru významných památek města Valašské Meziříčí.

V zámku je možné kromě krátkodobých výstav navštívit expozici Valašské Meziříčí v zrcadle dějin, expozici Sklo a gobelíny, Nástropní obrazy ze zámku Lešná a konšelský nábytek, Kavárničku Antonína Duřpeka.

Co a proč chceme změnit

Ve Valašském Meziříčí jsou sice tři panská sídla, žádná z nich však nenabízí prohlídky zámeckých interiérů, které jsou turisty velmi žádané. Cílem připravované změny je alespoň částečně nabídnout ukázkou zámeckého a měšťanského interiéru (vytvoření „malého zámeckého okruhu“). Součástí okruhu budou také obrazy z Lešné a konšelský nábytek.

V depozitářích muzea jsou uloženy vzácné bible a další staré tisky. Tisky budou představeny v kontextu dějin města a panství (vytvoření expozice starých tisků).

K Valašskému Meziříčí patří neodmyslitelně pražírna Dadákovy kávy. Tato tradice bude prezentována v expozici „muzea kávy“, které doplní již existující expozici Kavárničky Duřpeka.

Expozice Sklo a gobelíny bude mírně upravena. I nadále počítáme s krátkodobými výstavami, pořádáním akcí, pronájmem prostor a s možností svatebních obřadů.

Zámek Lešná – spojení výjimečného parku s venkovským šlechtickým sídlem

Svobodný statek Lešná se poprvé uvádí v zemských deskách roku 1355. Ve středověku sídlili zdejší vladykové na tvrzi obklopené vodním příkopem, písemně doložené k roku 1415, a patrně na přelomu 16. a 17. století přestavěné na pozdně renesanční čtyřkřídový jednopatrový zámek s arkádovým nádvořím. Posledními majiteli byli od roku 1887 do roku 1945 Kinští

Zámek Lešná u Valašského Meziříčí (foto: Milan Ošťádal)

z Vchynic a Tetova. K zámku Lešná u Valašského Meziříčí patří také velmi cenný a romantický přírodně krajinářský park.

Zámek je v rekonstrukci (předpoklad dokončení v roce 2011), park je veřejně přístupný.

Co a proč chceme změnit

Pomocí finančních prostředků ze strukturálních fondů bude zámek zpřístupněn a kromě krátkodobých výstav a pronájmu multifunkčních prostor bude nabízet typické zámecké interiéry a také přírodovědnou expozici (tematicky věnovanou sepětí zámku s parkem). Bude provedena obnova parku.

Bez partnerů a peněz to nepůjde

Předpokladem uvedení navrhovaných změn do života je spolupráce s partnery. Klíčovou roli hraje zřizovatel, tedy Zlínský kraj, bez jehož podpory nejsou změny vůbec možné. Realizace změn a související úkoly budou ležet na bedrech pracovníků muzea, tedy na kolektivu šikovných a obětavých lidí, pro které je práce v muzeu smyslem života.

Nejnákladnější úpravy (zejména zámek a park Lešná) budou financovány ze strukturálních fondů. Řadu věcí však není možné z těchto fondů hradit. Důležitá spolupráce je s městy Vsetín, Valašské Meziříčí a obcí Lešná. Bez finančního příspěvku měst nebude obměna expozic v dohledné době možná.

Nezbytné bude také hledání partnerů z podnikatelského sektoru, kteří se mohou stát podporovateli těchto aktivit. Partnerství je zapotřebí prohloubit s neziskovými organizacemi, školami a dalšími institucemi.

Přání na závěr

Toto číslo Rozhledů vychází v prosinci, tedy v době adventních svíček a vánočních přání, v čase hodnocení starého a přemýšlení o předsevzetí do roku nového. Pokud si nějakou věc nebo změnu přeje více lidí a třeba ji alespoň svými myšlenkami podpoří, je větší naděje, že se naplní. Když je chuť, zájem a vůle, cesty se najdou. To platí i o změnách, které pro lidi a návštěvníky Valašska na zámcích připravujeme.

Před šesti lety, myslím právě v předvánočním shonu, mi jeden z mých přátel poslal obrázek Noemovy archy s jedenácti body. Jsou pro mne velkou inspirací a možná budou zajímavé i pro vás...

„Všechno, co je dobré vědět o životě, jsem pochopil z příběhu Noemovy archy:

Za prvé: nezmeškat loď. Za druhé: pamatovat, že jsme všichni na jedné lodi. Za třetí: plánovat dopředu. Když Noe stavěl archu, nepršelo. Za čtvrté: udržet se fit. Když vám bude 600 let, někdo vás může požádat, abyste udělali něco opravdu velkého. Za páté: neposlouchejte kritiky; prostě pokračujte v práci, která se musí udělat. Za šesté: postavte svou budoucnost na pevném základu. Za sedmé: z bezpečnostních důvodů cestujte v párech. Za osmé: rychlost není vždy výhodou. Šneci byli na palubě s gepardy. Za deváté: když jste ve stresu, chvíli se plavte. Za desáté: pamatujte, archu stavěli amatéři, Titanic profesionálové.

Za jedenácté: bouřka nevádí, když jste s Bohem, vždy na vás čeká duha.“

**Ing. Milan Půček, MBA, PhD.
ředitel Muzea regionu Valašsko
ve Vsetíně**

Soláň

Pozvánky na akce v regionu

Kroměřížsko

Vánoční koncert v Bystřici pod Hostýnem

- 12. 12. 2009

TJ Sokol Bystřice pod Hostýnem zve na Vánoční koncert

Zvonečkové koledování v Holešově

- 20. 12. 2009 9:00

Zpívání koled s dětským folklorním souborem Zrníčko za zvuku zvonečků, přijďte se vánočně naladit a s sebou si přineste zvonečky či rolničky.

Živý betlém ve Střílkách

- 25. 12. 2009 14:30

Živý betlém můžete navštívit na Boží hod vánoční ve Střílkách u kostela. Od 14:30 hod vás bude čekat biblický vánoční příběh a koledy, svatá rodina, sv. Alžběta, Anděl, pastýři, tři králové s doprovodem, živá zvířata, Národopisný krúžek moravský, děti z náboženství, sbor pravoslavné církve, dechové nástroje.

Valašsko

Rony Plesl – sklo

- 15. 11. 2009 – 17. 1. 2010

Přední český designér a světově uznávaný sklářský výtvarný umělec Rony Plesl vystavuje v zámecké galerii ve Vsetíně.

Vánoční jarmark ve Valašském Meziříčí

- 1. 12. 2009 – 23. 12. 2009

Již druhým rokem připravilo město Valašské Meziříčí ve spolupráci s agenturou FESTPRO spol. s r. o. vánoční jarmark. V rámci vánočních slavností je nachystán bohatý kulturní program. O přízeň posluchačů se budou ucházet skupiny a interpreti zvučných jmen. Patří mezi ně Laura a její tygři, Abraxas, Maxim Turbulenc, David Spilka, Rock 'n' Roll Band Marcela Woodmana, David Kraus, Turbo. Zcela mimořádně bude do programu zařazeno i vzácné setkání legend naší populární hudební scény, kdy po desetiletích si zahrají společně Petr Spálený a Jan Spálený. Velké očekávání také jistě přinese mimořádný projekt připravovaný Davidem Spilkou,

který vystoupí s dětským sborem Kassiopea a společně zazpívají nejznámější vánoční písně a koledy. Klub Zubří (Zubří)

Dřevořezby, betlémy a vánoční zvyky na Valašsku

- IC Zvonice Soláň (Karolinka)
- 5. 12. 2009 – 12. 1. 2010

Výstava dřevořezeb, betlémů a vánočních zvyků na Valašsku. Slavnostní zahájení v 5.12.2009 v 16 hodin. Hudební doprovod na vernisáži zajistí cimbálová muzika Soláň.

Vánoce na dědině – Valašské muzeum v přírodě

- 7. 12. 2009 – 16. 12. 2009

Vánoce na dědině se konají v Dřevěném městečku, ale pozor, mimo víkend – tj. 12. 12. 2009 a 13. 12. 2009 akce neprobíhá!

Tradiční program pro školy s ukázkami zimních prací, přípravy Vánoc a vánočního zvykosloví. Denně od 8.00 do 16.00 hod., poslední prohlídka ve 14.00 hod.

Zabijačka ve Velkých Karlovicích

- 12. 12. 2009

Od rána domácí zabijačka ze vším všudy – od 19 hod cimbálovka Milana Mičáka.

Vánoční jarmark

- 12. 12. 2009 9:00 – 16:00
- Dřevěné městečko, Valašská dědina

Nabídka dáreků tradičních řemeslníků s bohatým zvykoslovným programem, oživené expozice ve Valašské dědině.

Živý betlém

- 26. 12. 2009 16:00

Již tradiční vánoční akce, při které můžete zhlédnout biblický příběh v podání místních mladých lidí a scholy. Nebudou chybět krojovaní trubači, živá zvířata a na zahřátí vánoční punč. Lidčanský živý betlém také v minulých letech natočila ostravská televize NOE a bývá k vidění o Vánocích právě na této televizi.

Slovácko

„Vánočník“ na Modré

- 12. 12. 2009

Vánočník se letos koná v hotelu u archeoskanzeny v Modré. Scházet se budeme v hotelu od 12.00 hod. Oficiální začátek je ve 13:00. Poplatek je 100 Kč na účastníka a zahrnuje guláš, pivo či nealko a víno na rozjezd zábavy. Případné další občerstvení z vlastních zdrojů, tak jako je již zvykem. Hodnotné dárky do tomboly vítány. Dárce obdrží za každý svůj dárek los a bude mít tím zajištěnu výhru. Příhlášky a platba u členů výboru.

Předpokládá se společný odchod od nádraží ČD v Uherském Hradišti. Pak se bude přes Mojmír pokračovat do Starého Města a po cyklostezce na Modrou a Velehrad. Odjezd tam pro ty, co nepůjdou pěšky, je autobusem ve 12:05 z Uherského Hradiště. Zpět autobusem z Velehradu, rozc. Modrá v 16:12 hod., nebo v 18:12 hod. Správní turisté půjdou domů pěšky!!

Tradiční předvánoční těšení v Uherském Ostrohu

- 12. 12. 2009 – 13. 12. 2009

Bohatý kulturní program dětí a dospělých. Výroba vánočních ozdob na stromček a adventních věnců. Prodejní stánky vánočními výrobky a výrobci perníků, keramiky a hadrových panenek.

Slavnost zimního slunovratu

(Slovácko a Bílé Karpaty)

- 19. 12. 2009
- Archeoskanzen v Modré

Ukázky ze života Slovanů (vaření a stravování v zimních měsících, práce spojené s příchodem zimy, řemeslná výroba, dobový turnaj v ovládnutí zbraně, luku a oštěpu, dobový obřad k uctění bohů a oslavě slunovratu).

Slovácký večer vánoční

- 19. 12. 2009 19:30
- Vstupné 100 Kč.

Strážnická CM Danaj se sólisty, CM Olšava a Mladá Olšava // DK.

Zlínsko a Luhačovicko

Čas předvánoční v lidovém řemesle

- 9. 12. 2009 14:00 – 17:00

Svoji zručnost a umění Vám představí: M. Kočišová s figurkami z kukuřičného šustí, řezbáři P. Jahůdka a J. Cvešper, J. Návrátová s vizovickým pečivem, M. Hlavicová s medovými vánočními perníčky a L. Chmelová se svíčkami ze včelího vosku. Vystavené výrobky si budete moci koupit. Hala Vincentka v Luhačovících.

Muzeum jihovýchodní

Moravy ve Zlíně (Zlín)

Na svatého Mikuláše

- 10. 12. 2009 – 3. 1. 2010

Vernisáž výstavy se uskuteční 10.12.2009 v 17:00 hod. v hlavním výstavním sále Muzea jihovýchodní Moravy.

Výstava Na svatého Mikuláše je věnována tradici mikulášských obchůzek ve venkovském i městském prostředí. Představí se na ní originální masky z mikulášských průvodů z regionu i exponáty s mikulášskou tematikou ze sbírek Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně.

Březůvky (Březůvky)

Obecní zabijačkové hody v Březůvkách

- 12. 12. 2009

Obecní stodola v Březůvkách – přiblížení kouzla domácích zabijaček, spojené s konzumací dobrot a poslechem dechové hudby.

Tomáš Kočko & ORCHESTR

- 12. 12. 2009 20:00

World music inspirovaná tradiční moravskou hudbou. Podstatou Kočkovy tvorby je dědictví lidové hudby, které ho neustále provokuje k novým pohledům a přístupům. Kočko si z každého regionu vypůjčí typický nástroj, melodickou linku nebo způsob frázování a spolu s více než 30 hosty vše přetaví ve svébytnou formu, přístupnou současnému posluchači a hlavně stvrzující pravidla, která jsou po staletí neměnná. Hotel a valašský šenk Ogar (Pozlovice).

Besídka u cimbalu – Malá scéna Zlín

- 13. 12. 2009 16:00

Vánoční besídka u cimbalu dětských folklorních kroužků se koná na Malé scéně ve Zlíně. Se svým vánočním programem na besídce vystoupí folklorní kroužky Fryštáček, Lukovjének, Maryjáněk, Valášek a Trnečka.

Živý betlém v Březůvkách

- 18. 12. 2009

Pásmo koled u jeslíček se svatou rodinou a anděly, kteří přijímají vánoční přání. Oslava je doplněna jarmarkem vánočních ozdob zhotovených žáky místní školy. Víceúčelová budova Březůvky.

Štěpánský Kotárfest ve Slavičíně

- 26. 12. 2009

Hudební Vánoce v Sokolovně.

Výstava betlémů – Zvonice Soláň

Sdružení měst a obcí Východní Moravy

OKRES VSETÍN

Branky, Hošťálková, Huslenky, Kelč, Lačnov, Leskovec, Lešná, Lidečko, Liptál, Loučka, Nový Hrozenkov, Police, Pozdětchov, Rožnov p. Radhoštěm, Velké Karlovice, Vsetín

OKRES UHERSKÉ HRADIŠTĚ

Babice, Boršice u Blatnice, Březolupy, Drslavice, Horní Němčí, Hradčovice, Huštěnovice, Jalubí, Jankovice, Kněžpole, Korytná, Kostelany n. Moravou, Košíky, Medlovice, Mistřice, Modrá, Nedachlebice, Nezdenice, Pítín, Podolí, Salaš, Staré Hutě, Staré Město, Šumice, Traplice, Tučapy, Tupesy, Uherský Brod, Vážany, Záhorovice, Zlámanec

OKRES ZLÍN

Bělov, Bohuslavice nad Vlárí, Brumov-Bylnice, Březůvky, Dešná, Dobrkovice, Držková, Halenkovice, Haluzice, Hostišová, Hrobice, Hvozdná, Kaňovice, Komárov, Lhotsko, Lipová, Lukov, Napajedla, Neubuz, Oldřichovice, Podkopná Lhota, Pohořelice, Pozlovice, Sazovice, Slavičín, Slušovice, Štítná nad Vlárí-Popov, Újezd, Valašské Klobouky, Vizovice, Vlachova Lhota, Všemina, Vysoké Pole, Žlutava

OKRES KROMĚŘÍŽ

Bezměrov, Bořenovice, Břest, Hulín, Komárno, Kurovice, Kyselovice, Lubná, Prusinovice, Roštění, Rusava, Zborovice, Žeranovice

